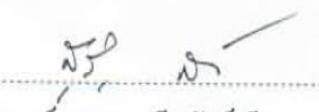

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล นายวิเชียร โขมา
แขนงวิชา การศึกษานอกระบบ
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี สังข์ศรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ วิทยเกียรติ
3. อาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุนทร สุนันท์ชัย)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี สังข์ศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ วิทยเกียรติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย นายวิเชียร โยมา รหัสนักศึกษา 2462600061 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การศึกษานอกระบบ) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี
 (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ วิทยเกียรติ (3) อาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตลาดกระบัง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็น/ความต้องการของผู้รับบริการ บุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน และบุคลากรในเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียนในเขตลาดกระบัง ต่อรูปแบบการดำเนินงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง (3) เพื่อพัฒนาและเสนอรูปแบบ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างรวม 326 คน ประกอบด้วย บุคลากรการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 19 คน บุคลากรในเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียนในเขตลาดกระบัง 57 คน ผู้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียนในเขตลาดกระบัง 250 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพ และปัญหาการดำเนินงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตลาดกระบัง ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย (2) ความคิดเห็น/ความต้องการของผู้รับบริการ บุคลากรการศึกษาและบุคลากรในเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียนในเขตลาดกระบัง ต่อรูปแบบการดำเนินงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความคิดเห็น/ความต้องการทุกด้านอยู่ในระดับมาก (3) รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง วิเคราะห์โดยเนื้อหา พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการอบรมครูศูนย์การเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการจัดทำแผน/โครงการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ควรให้มีการดำเนินการจัดการศึกษาสายสามัญทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ด้านอาคารสถานที่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรอยู่ในแหล่งชุมชน และภายในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีพื้นที่สำหรับการติดต่อและบริการ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดลำดับความต้องการและปัญหาของชุมชน

คำสำคัญ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเรียนรู้ตลอดชีวิต รูปแบบ

Thesis title: A Proposed Model of Community Learning Center for Promoting Lifelong Learning in Lat Krabang District, Bangkok Metropolis
Researcher: Mr.Vichean Yoma; **ID:** 2462600061; **Degree:** Master of Education (Non formal Education); **Thesis advisors:** (1) Dr. Sumalee Sungsi; Professor; (2) Dr. Somprasong Withayakiat, Associate Professor; (3) Dr. Cholatit Eamsuang
Academic year: 2010

Abstract

The purpose of this research were to (1) study the operational problems As administration and management, As to activity and instructional provision, As to location of the community learning center, As to participation (2) study need and opinion of satisfaction, nonformal education administrators, community learning center teachers, and network of nonformal education was for model of the community learning centers for promoting lifelong learning in Lat krabng District (3) development and present a proposed model of the community learning centers for promoting lifelong learning in Lat krabng District.

The samples of community learning center learning center in non-formal education in Bangkok. Data were collected from the total of 326 community learning center personnel consisting of 19 nonformal education administrators, 57 personnel of network in non-formal education center education and 250 of satisfaction in non-formal education Lat krabang District. The tools used are the average value questionnaires. The data analysis is done by showing the frequency, percentage, mean, standard division and the content Analysis.

The Result as follow : (1) The operational problems As the administration and management As to activity and instructional provision As to location of the community learning center As to participation in the overall picture, reveals is at average level problem at a little level. (2) The needs / opinion of satisfaction , nonformal education administrators, community learning center teachers, and network of nonformal education for model of the community learning centers for promoting lifelong learning in Lat krabang District. As administration and management, As to activity and instructional provision, As to location of the community learning center, As to participation all of in the overall picture, reveals is high level (3) The development and a proposed Model of community learning center for promoting lifelong learning in Lat Krabang District as analyzed by content analysis, the following recommendations were proposed: As administration and management should be training community learning center teachers about guidelines plan and project, As to activity and instructional provision should be basic education. The centre may organize basic education-ranging from primary education to upper-secondary education levels; and vocational/career education is organized as short-course skills training, As to location of the community learning center should be on middle community , As to participation should be participation for plan of problem and needs community.

Keywords: Community Learning Center, Lifelong learning, Model

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี รองศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ วิทย์เกียรติ และอาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และเสียดสีของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นในการทำวิจัย และขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต ตลอดจนครูศูนย์การเรียนชุมชนทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเข้าไปทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล และนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณบิดา มารดาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาแสวงหาความรู้ ในการทำวิจัยครั้งนี้คุณค่าและประโยชน์ทั้งหมดที่ได้รับจากปริญญาบัตรเล่มนี้ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา มารดาครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายทั้งที่กล่าวถึง และไม่ได้กล่าวถึงทุกท่าน

นายวิเชียร โยมา

พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การศึกษาตลอดชีวิต	7
แนวคิดและหลักการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	13
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	19
รูปแบบการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเทศต่าง ๆ	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
การนำเสนอรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตลาดกระบัง	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	43
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตลาดกระบังตาคความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม	43
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความต้องการต่อรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเขตลาดกระบังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	44
ตอนที่ 4 รูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเขตลาดกระบัง	45
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปการวิจัย	84
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	107
ก แบบสอบถาม	108
ข รายนามผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่ม	143
ค รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	145
ประวัติผู้วิจัย	147

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 4
-------------------------------------	--------